Kuşkesen

Yücel Öztürk

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1745
EDEBÎ ESERLER: 898

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-141-5

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Seğmen Kitaplığı **Proje Danışmanı:** Sinan Terzi

Son Okuma: Tuğçe Meç

Kapak Tasarımı: GNG Tanıtım

Dizgi-Tertip: GNG Tanıtım

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: ANA BASIN YAYIN GIDA İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş
Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.
Güven İş Merkezi No:6/13, Bağcılar / İstanbul
Sertifika Numarası: 20699 Tel: (0212) 446 05 99

İstanbul- 2021

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Yücel Öztürk: Gümüşhane'de doğdu. Marmara Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliğini bitirdi. Aynı üniversitede yüksek lisansını tamamladı. *Hece, Heceöykü, Aşkar, Dergâh, Türk Dili, Edebice, Söğüt* dergilerinde hikâyeleri ve yazıları yayımlandı. Bazı ulusal ve uluslararası edebiyat yarışmalarında ödüller kazandı. İstanbul'da yaşayan yazar öğretmenlik yapıyor.

İÇİNDEKİLER

Hikâye Anlatıcısı • 11
Kuşkesen • 19
Hüsniye'nin Kaşları • 37
Kırmızı • 45
Yakı • 55
Altıncı Parmak • 63
Yâdıma Düştün • 85

HİKÂYE ANLATICISI

Size yaşanması mümkün olduğundan şüphe edeceğiniz bir hikâye anlatacağım.

Kendinden dünyaya doğru yürüyen her hikâye anlatıcısı gibi ben de söze kendimden başlayacağım. Peki, kendi çemberimden ne kadar çıkabileceğim? Bunu kestiremem. "Var mıdır hocam öz duvarlarını aşabilen anlatıcı?" diye sual edecek olursanız, sizi üzülerek cevapsız bırakacağım.

Buyurun buyurun, bir kent meydanı kadar geniş odamın her yeri sizin. Dilediğinizce yayılabilirsiniz.

Kırk sene boyunca sınıflar dolusu anlattım. Dizim tutmaz olunca tekaüde ayrıldım. Lakin anlatma meziyetim zaman içinde öyle bir ahvâle bürünmüş ki bunu yeni anladım. "Nedir o ahval hocam?" Ne olacak, mecburiyet. Öyle ki kendimi anlatmaya memur hissediyorum, anlatmazsam yokluğa düşeceğimi biliyorum. Bundandır, siz aziz dinleyenlerimin varlığı ile müşerrefim, zevat-ı şahanelerinize müteşekkirim. Beni ademiyetten sizler kurtarıyorsunuz.

Eh, madem hâl budur, anlatayım o zaman. Miladi 2016. Aylardan Nisan. Dışarıda, malumu âliniz, ebr-i nisanın döktüğü dane-i barandan hâsıl olan seylabeler… Ihhm. Af buyurun, şimdi edebî tasvirin sırası değil, haklısınız. Hâlâ mevzuya gelemedik. Anlatmanın cilveleri işte bunlar. Bir hikâye anlatmaya karar veriyorsunuz, dil ağacınıza kelimelerin suyu yürüyor, yürüyor; dilin gövdesinde ilerledikçe iş çatallanıyor, dallara ayrılıyor. İşte hüner burada, kelimelerin akış yönünü belirlemekte ve hikâye çiçeğini en zirvede açtırmakta. "Hikâyenin çiçeği mi olur hocam?" Olur

olur, siz oraya takılmayın. Ne demiştik, seylabeler… Olaya başlayacağım tamam, ama müsaade buyurun, şu kadarını söyleyeyim çünkü dilimde birikeni söylemezsem kelimelerin önü tıkanır, akamaz kelimeler. Söyleyeyim de hikâyenin önü açılsın. "Sokaklarda seylâbeler ağlaşır / Ufuklar yaklaşır, yaklaşır, yaklaşır…" Fikret! Seni hınzır, tüm yağmurları sözün cebine sığdırdın, desem iddialı düşer. Mazur görün aziz dinleyicilerim; yaklaşın, yaklaşın, yaklaşın…

Yağmur tanelerince doldurun odamı. Kent meydanı kadar geniş odam, dedimse de bakmayın bana. Odam kadar geniş kent meydanı da anlayabilirsiniz. Zira ne fark eder, her ne kadar efkârıumumi nezdinde bu ikisi farklı olsa da benim için aynıdır. Sandalyemi çekip sokağın başına oturunca bir an pencereden çeşman-i hayalperestimi sokağın zeminindeki terennüm-i mateme dikmişim zannına düştüm. "Yine kapıldın gidiyorsun hocam eski dilin rüzgârına!" Ah, bağışlayın kıymetlilerim. Daha açık konuşmaya gayret edeceğim. Lakin şu ikazınızla ne kadar isabetli bir noktaya değindiğinizin bilmem ki farkında mısınız? Söz damarlarımı geçip dilime ulaşıyor fakat bu çatallı yolun hangi yanından yürüyüp de kelime donuna bürüneceğini kestiremiyor. Kâh kalbin sesini dinleyip eski lisanla tekellüm ediyor kâh gözün gördüğüne kanıp günlük dilden konuşuyor. İşte sözle birlikte bazen ben de kayboluyorum dilimin çatalında. Kaybolmasam size vadettiğim hikâyeyi çoktan anlatmaya başlamış olurdum, değil mi? "Yoksa bile bile içinde tutup da bizi mi meraklandırıyorsun hocam?" Katiyen, aziz dinleyenlerim! Neden bile bile geciktireyim? Pek az şey anlatılmayı bekleyen bir hikâye kadar insanı sabırsızlandırır.

Tamam, bu böyledir; ama bazen anlatılmayı bekleyen hikâyenin önüne pat diye başka bir hikâye geçiyor. Misal, dilimin çatalındakiler orada az daha bekleyedursun; biz şu yağmur altındaki meydana bakalım. Ne görüyoruz?

KUŞKESEN

Bu duvarın dibine çakılıp kaldığım için kuşların unuttuğu bir göktüm. Gözlerimden içime doğru büyüyen sonsuz maviliklerim vardı ama dışarıdan bir avuç kara bulut olarak görülmekteydim. Uzak kuşlar gelip serin kanatlarıyla bulutlarımı tarasınlar, sislerim dağılsın istiyordum. Gelmiyorlardı. Dizimdeki boşluğu ovuşturup duruyordum ve fena hâlde üzgündüm. Üzgündüm, çünkü yaz başıydı ve ortalık gök ve deniz kokuyordu. Beni bu duvarın dibinden kaldırıp bu bahçeden çıkaracak kanatlara muhtaçtım. Ama her şey her günkü gibiydi: Anneannem ortancalara su veriyor, ağaçlar bahçeye parça parça gölgeler düşürüyordu. Köşelerden sarı gözlü kediler bakıyor, annem odalarda tıkırdıyordu.

Mucizeyi bana bahçe kapısında duran servis minibüsü getirdi: Kız kardeşim geniş renkli kanatlarını çırpıştırarak girdi kapıdan. Seke seke uçtu ve gelip dizimin boşluğuna kondu. "Bak abi, biz bugün kuş olduk!" diyerek yanağıma derin bir öpücük kondurdu. Heyecanla dokundum sarı saçlarına ve renkli kanatlarına. Diş etlerindeki küçük yaraları dudaklarıyla gizlemeye çalışarak gülümsedi. Benek benek kızartılar olan küçük kollarıyla taşıyordu gökkuşağını andıran kanatlarını. Beni uzak göklere bakmaktan bu kanatlar vazgeçirdi. Bu haşarı kuşun gökkuşağını andıran neşesi, derinlerimde uzayıp giden göğün pencerelerini açtı. Bana içimin kuşlarını hatırlattı. Evet, biz bir kuş ailesiydik. Uzak denizlerde süzülüyor, küçük sularda çırpınıyorduk; ruh iklimlerine yükseliyor, gökkuşağını kanatlandırıyorduk. Yahut uçmadan bekliyor, bekliyorduk…

Bunları düşündükçe damarlarımda maviler çalkalandı ve o yaz öğlesinde dizimdeki boşluğu unutturan bir arzuyla kuş kesmeye karar verdim.

Kız kardeşler de olmasa evler boğulur kederden. Kapanan neyiniz varsa açmayı becerir onlar. Sizi tutup kaldırmakta mahirdirler. Ben bunları düşünürken o renkli kuş yuvaya girip girip çıktı şarkı söyleyerek.

Bana bir kuş gönderen anaokulu öğretmeninin eli niyetine yüzüme düşen güneş parçasını öpmek için uzattım dudaklarımı. Gülerek geldi annem, eğilip tepsiyi koydu önüme. "Gözün açık rüya mı görüyorsun oğlum?" Büzülmüş dudaklarımı hiç bozmadan onun yanağına kondurdum. "Eeeh, pis seni! Hadi yemeğini ye." Anneannem ve kardeşim kıkırdadı. "Yemek istemiyorum!" dedim yüksek sesle. "Tahta istiyorum!"

Bir saat sonra annem fi tarihinden kalma naylon pazar çantasıyla girdi bahçeye. İstediğim gibi, iki karış ebadında kesilmiş kare tahta parçalarını döktü önüme. "Bak bir daha beni o mendebur marangozla muhatap edersen var ya…" gibisinden söylenerek eve geçti. Dizimdeki boşluğu doldurmak için midir nedir, bir dediğimi iki etmez annem. Bakışlarından damlayan saf acıyı süpürür etekleriyle, göstermez kimselere. İntizar içinde debelenen annem. Geveze marangozun ardı arkası kesilmeyen sorularından bunalmış belli ki. Laf eden olur diye korkmuştur da. İnce annem. Hüznün vakti değil diyerek seslendim: "Babamın çakısıı!"

Ve ilk kuşumu o ikindiüzeri kesmeye başladım. Neden kâğıttan değil, kumaştan değil de tahtadan? Sordum kendime. Çünkü kuşun ruhuna en yakını ağaçtır, ağacın ruhu da en çok tahtaya sinmiştir. O; dalı da içinde taşır, suyu da, toprağı da. Cevap verdim kendime. Çünkü ben ailemden her kişi için bir kuş keseceğim. Her birinin hikâyesini üfleyeceğim kanatlarına. Dergilerde, kitaplarda donup kalmış olan ama aslında aynı anda uçup durmakta olan kuşlar

HÜSNİYE'NİN KAŞLARI

Herkesin iki kaşı var.

Hüsniye'nin bilhassa iki kaşı var. Bunlar kaş değil de alnının saçağında hışırdayan iki eski defter. Alınyazısına uğrayan herkes buraya yükünü döküp geçti. Sonra, zaman o yükleri ağırlaştırdıkça sayfalar çöktü, çöktü.

İşte Hüsniye'nin böyle derin kaşları var.

Aslında kaşları yok da yerleri var. Çünkü Hüsniye kısa zaman önce iki kaşını da uçtan uca yoldu. Yarım asırlık defteri dağıttı. Sonra kapkara kalemi çekip boşlukların üstünü örttü. "Belki alnım hafifler," dedi.

Başına ne geldiyse on parmağıyla kaşlarını ovuşturdu Hüsniye. Telaş, bağrında bir alev gibi yalımlanmadı da gelip kaşlarının dibinde közlendi. Acıyı herkes yumrukladığı göğsünün derinlerinde hissederken onun bütün acısı alnının saçağında bulutlandı. Sessiz yahut şimşekli, yağdı ara ara… Neşesini yana doğru hilallenmiş dudaklarından değil parmaklarının uçlarında serçe gibi seken kaşlarından bildi yüzüne bakan. Ruhundaki mevsimlere göre kimlik değiştirdi bu çizgiler.

Mevsimler alnında değişti onun, zira derununa uğrayan her ne varsa kaşlarında belirmeden geçmedi. Muhatabı okusun diye dilini kilitledi, kaşlarını açtı Hüsniye. Bazen kendi yazıp geçtiği satırları okudu, bazen de başkalarının muammalarını çözedurdu. Bu, yarım asırdır böyleydi, böyle oldu.

Şimdi, tel tel sökülüp dağıtılmış defterlerin yerinde sızlayan iki çizgi var. Hüsniye balkona açılan kapının camının önüne geçti, ellerini göğsünde kavuşturdu, bakıyor. Çatıla-

ra, sokaklara, ağaçlara değil de kendisinin camdaki hayaletine. Hayaletinin gözlerinin üstüne.

Dün yeğeni geldi, İsa. "Dayım hatunu, öteki evin kirasını getirdim." Hüsniye buyur etti, oturdular yeşil koltuklara karşılıklı. İsa para destesini sehpaya koydu ve konuştu, konuştu. Gözleri beyaz duvarları, tozlu avizeyi, televizyonun yanında gülümseyen Derviş dayısı ile Ali Ekber Çiçek'i dolaştı, gelip kadının gözlerindeki yorgunluğu iyice belirginleştiren iki siyah çizgide durdu; sonra yeniden tozlu masada, yarısı boş sürahide, duvardaki Kerbela tablosunda gezindi ve yine bu ihtiyar yüzdeki iki yeni çizgide karar kıldı. İçinden, "Bir değişiklik var ama…" dedi. Dışından arsalardan ve müteahhitlerden dem vurdu, kime kaç daire düşeceğini anlattı; Almanya'dan arayan soran var mıymış, oğlu kızları arıyor muymuş, sordu. Cevap alamayınca bildiğini okumaya devam etti. "Metro geldi artık mahallenin önüne," dedi. "Bu kadar az kira olmaz dayım hatunu, piyasa uçuyor imanıma, hiç bekleme gelecek ay bas zammı." Kır saçlarını taradı parmaklarıyla, "He, eyle edek madem," dedi Hüsniye. İsa konuşurken o, kendi kalabalığını dinlemekle meşguldü. "Konuşmuyorsun ama dayım hatunu, kaşların paraları sayar gibi inip kalkıyor, haha, eee haklısın tabii, ne gelse kârdır." Böyle dedikten sonra Hüsniye'nin kaşlarının yerindeki kara kıvrımları fark etti, sonra orada esmeye hazırlanan fırtınayı okudu. Hangi tele dokunduğunu düşünerek konuyu değiştirmeye çalıştı. Ama Hüsniye birden yerinden kalktı. "Hele senin işin gücün vardır," deyip kapıyı açtı. "Canın çıksın," dedi iki kere ardından.

On parmağını alnının saçağında gezdirdi sonra. Ellerine İsa'nın cümleleriyle komşu eski, çok eski sesler bulaştı. Silkeledi parmaklarını, İsa'nın cümlelerini ve eski, çok eski sesleri silkeledi. Kaşlarında taşıdığı geçmiş zaman sayfaları hışırdayıp canlanıverdi: Parmaklarından sarkan uğultular arasından yıllar evvelki bir ölü sızdı yere. Baba olup uzan-

KIRMIZI

O kırmızı ağacın altında oturdum ve defterime şunları yazdım, iki gözüm Murtaza:

"Babası şehit edildiğinde kendisi beş aylık olan Suna şimdi beş yaşında. Arife günlerinde şehitliğe götürüyorlar ve babaannesi ona bir kabir gösteriyor. 'Bak bu baban,' diyor. Sessizce bakıyor Suna. Demek bu, baba… Beş yaşın penceresinden seyrediyor toprağı kız. Babanın başı, yazılı bir taş; sakalları, otlar. Elleri, beyaz mermer; uzanmış iki yanına. Elinde terleyen çiçeği mermere bırakıyor. Böyle büyüyor kız. Mermere çiçek sunarak. İçi oyuk ve mahzun. Eve dönünce duvarda gülümseyen yüzlere bakıyor, bakıyor… Beyaz mermerle babanın genç gülümseyişini birleştirmeye çalışıyor. 'Baba…' Bayramlar, fotoğraftaki eksikliği derinleştirerek geçiyor hayatından."

Kızının büyüdükçe sana benzeyen bakışları, fotoğraftaki eksikliği derinleştirerek geçiyor hayatımdan, iki gözüm Murtaza. Lisenin bahçesinde yan yana durmuştuk, o kırmızı ağacın altında. Ben ve Canan, sen ve Azra. Gülümsüyorduk ilk gençliğin aydınlık alınlarıyla. Tepemizde serçeler, ayaklarımızda kediler… İşte kızın, büyütüp duvara astığın bu fotoğrafta arıyor seni, upuzun bakıyor sana.

İki gün önce Canan'la kitaplığı düzenledik. Eski albümleri, defterleri karıştırırken o delice neşeli olduğumuz fotoğrafa baktık. Ne efsaneydi gülüşlerimiz! Dört nüsha çıkartmıştık Foto-Tahsin'den. Bir Canan'a bir bana, bir Azra'ya bir sana. Gülümsemişti Tahsin abi çizgili gözleriyle. "İkisi benden olsun gençler," demişti mutlulukla. Biz iki

gün önce eski defterimin arasından çıkan bu fotoğrafa çok sessizce baktık, çok uzunca. Ne kendimize ne Azra'ya… Hep sana baktık, sana… Ilık ılık döktü Canan, burnum yandı benim. Sonra işte sabah oldu, içim durulmadı bir türlü. Defteri ve fotoğrafı alıp liseye gittim, hep oturup hasbihâl ettiğimiz o kırmızı ağacın altına. Öğrenciler girip çıktı, çıkıp girdi içeriden dışarıya, dışarıdan içeriye. Ben hepimizden önce Suna'yı düşündüm, "Bir mandalina emmesi var, göreceksin amcası!" diyerek anlattığın kızını… Ona dair satırlar yazdım defterime ve sonra ince bir yağmurun altında bizi düşündüm. Hikâyemizi…

Güneşli bir güz öğlesinde, ağacın kıpkırmızı coşkusu çekmişti bizi kendine. Birbirimizden habersiz, aynı hayranlığın ardı sıra gelip orada durmuştuk. Sen, cep telefonunu yapraklara değdirecek kadar kaldırmış fotoğraf çekiyordun. Ben de çekmek istiyordum ama herkes bana bakar diye utanıyordum. "Ne kırmızı ama!" demiştin arkanı dönmeden, "Hâşim'in alev dallarından daha yangın!" Ellerimi pantolonumun ceplerinde kıpırdatarak iki adım atmış, yanında durmuştum. "Şu açıdan çekmelisin, ışık daha iyi," demiştim çekingen bir sesle. Sen de o açıdan çekmiştin. Mercan dallar arasından göğe bakmıştık ve senin "Sonuçta hayat pencerelerle dolu. Işığı istemek mühim olan." sözlerinden sonra tokalaşmıştık: "Murtaza." "Hasan." Lisedeki ilk aylarımızdı ve bu muhabbetin ardından en arka sırada yalnız oturmuyordum artık. Annemin vefatından sonra taşındığımız bu mahallede de tek başıma değildim… Hayata aynı pencereden bakabileceğim bir ruhdaşım vardı. Sonuçta, ışık her yerdeydi değil mi, iki gözüm Murtaza?

Bir hafta içinde yapraklarını dökmüştü kırmızı ağaç. Basbayağı ağlamaklı olmuştuk. "Köz olmayı seçmiyor bu ağaç," diyordun, "ötekiler gibi için için kızarmıyor, günlerce yeşil yeşil duruyor da birden alevleniyor! İşte bundan, erken sönüyor." Hep böyle şiir konuşuyordun, günlük dile

YAKI

Rivayet odur ki içli ağlamış Bahri. Öyle yüksek perdeden değil, usuldan, içini çeke çeke. Bir ağrı varmış sesinde. Anası Melek bir acayip olmuş, az kalsın o da salıverecekmiş ipleri. Sütü geri gider diye korkmuş, ağlamamış. "Dünyaya derdiylen geldi bu çocuk," demiş Afi Ebe. Kuşağından küçük şişeyi çıkarmış, türkü söyler gibi mırıldanarak açmış. Cıvayı dökmüş peşkire. Mırıldanıp döndürmüş. Döndürüp mırıldanmış. "Üç vakte kadar bir koç kurban eyleyin," demiş, "anasının karnında yiyemediler oğlanı, kundakta yiyecekler! Tütütü…" Basma, sabun, tülbentten oluşan ebelik hakkını alıp gitmiş.

Bahri beşikte dinlemiş bunları. Anlamamış tabii, süt istemiş. Eşikte dinlemiş. Kafası almamış, ekmek istemiş. Üç yaşına basanda, kara koçu kesmiş babası. Dedesi, amcası, Deli Bekir, Topal Ana, Afi Ebe; cümle eşref-i mahlukat işaret parmaklarını kana bulayıp alnına sürmüşler Bahri'nin. Alnında yer kalmayınca yüzüne sürmüşler. Kırmızı kirpikleri bulutları çizgi çizgi bölmüş. Eşref-i mahlukatın işret parmakları bulutlara da değdi sanmış Bahri. Babasının sildiği bıçakta yüzünü görünce korkmuş. Usuldan ağlamış yine. Gözünden duru çıkmış yaşlar, yanaklarında al renge bürünüp ak gömleğine düşmüş tıp tıp. "İlk günkü gibi ağlıyor bu oğlan, demiş Afi Ebe, dert tutmuş sesini bunun. Sırt ağrısı değil ki yakı yapasın. Kol kırığı değil ki sarasın. Tütütü… Sakın ola yalavuz bırakmayın, kundakta yiyemediler oğlanı, bir tenhada yiyecekler!.." Okumuş üflemiş mırıl mırıl. Kara koçun etinden bir parça alıp gitmiş.

"Yahu neymiş bunlar da yiyecekmiş oğlanı," demiş babası. "Olmaz öyle şey," demiş. Ama yine de gözleri kesmemiş yalnız bırakmaya. Kâh büyük kızı dikmişler başına bekçi kâh dedeyi. Şöyle kuru bir dalı at yapıp yollarda sürmüş Bahri. "Bak işte bak, dereye çekiyorlar oğlanı," demiş Afi Ebe. Melek seğirtmiş peşinden. Öteki çocuklarla bacadan bacaya taş yarıştırmış oğlu. Melek huzursuzlanmış yine. "Saçaktan tutup aşağı mı çekecekler acep," diye geçirmiş aklından.

Böyle böyle üç beş yaş daha büyümüş Bahri. Büyüdükçe sıkılmış ferik yumurtası gibi avuçta tutulmaktan. İçten içe korksa da kararını vermiş. "Neymiş ki benim peşimde koşan beni yiyecekmiş, olsa görürdüm," demiş. Gece gizlice dışarı çıkmış, gün ortasında kaçıp derede yüzmüş. Bakmış ki kendisini yiyen içen yok. Babası da bakmış ki oğlunu yiyen içen yok. "Yahu bırak artık kendi başına şunu, delirtecek misin çocuğu bir kocakarının aklıyla, tövbe tövbe," diye çıkışmış Melek'e. Kadın da ya Allah deyip salmış oğlanı. Ahıra mereğe, tarlaya tapana vermiş kendini.

Babasından da yüz bulmuş ya, özgürlüğe hızlı dalmış Bahri. "Kız sen işini işle, dolanma peşimde," deyip azarlamış ablasını. "Aman ben de bayıldıydım sanki, canıma minnet!" demiş kız da. Oturup horozun ibiğini yanlış işlemiş gergefe, anasından gizli ocağa atmış. Kokuyu duyunca duvarın dibini eşelemeyi bırakmış oğlan, koşmuş içeri. "Kız abla ne yaktın, yoksa seni de ocağa mı çekiyorlar, orada yiyecekler seni, tütütüüüh," deyip ablasının yüzünü sıvamış. Tahta iskemleyi belinin ortasına yer yemez eşikten atlamış, harmana koşmuş.

Oğlanlar sağa sola tükürerek iddialaşıyormuş orada: "Kim şu kertenkeleyi yakalar da ikiye ayırır? Sen yapamazsın oğlum, ödleğin tekisin… Sanki sen Cüneyt Arkın'sın, herifsen sen yap! Oğlum nerede gördün Cüneyt'in kertenkeleyi ikiye ayırdığını, sizin televizyon yanlış gösteriyor

ALTINCI PARMAK

Dedemin anısına…

Tırnak iriliğindeki kar taneleri kasabanın bozuk kaldırımlarına düşmeye başlayınca Mustafa çayını üç çekişte bitirdi, kırmızı kemerli bardağı masaya bırakıp kahveciye seslendi. Bozuk paraları Cıza'nın sağ eline çing çing attı ve yeşil kapıdan dışarı fırladı.

Arkasından gelen "Bizim Çil Fatma ne diye birden ayaklandı?" cümlesini ve gülüşmeleri duymazdan geldi. "Namussuzlar!" dedi burnunun buharı karlara karışırken. Onca yıllık meseleyi dönüp dönüp konuşmalarına kızmıştı kızmasına ama kar öyle iri iri düşüyordu ki kendi dumanlarında boğulmuş bu tütün geveleyicilere harcayacak vakti yoktu. Kar tutmadan Yedi Dağ'dan aşmalı, bunun için de atının doymasını dahi beklemeden yola çıkmalıydı.

Boz bulanık ırmağın ortadan böldüğü kasabanın iki yakasını bir araya getiren ve ortada iri bir düğme gibi duran taş köprüden geçti. Manav Ömer'e üç kilo portakal tartmasını söyledi. Alnını kaşındıran kar taneleri ona Havva'nın saçlarını hatırlattı. Uzun, siyah bir örüğün hayalini dudağının sol yanında ve sol gözünde beliren bir gülümsemeyle savdı, aceleyle hana ulaştı. Atların bağlı olduğu bölüme girerken onu ekşi bir koku karşıladı. Elmas, başını telis çuvalından yapılma torbasına gömmüş; samanla karışık arpasını kütür kütür yiyordu. Mustafa'yı, torbada boğulan küçük bir kişnemeyle hoşladı ve iştahla yemeye devam etti. Elleri atının sağrısında gezinen Mustafa onun biraz daha yemesi için beklemek istiyordu, ama pençe pençe düşen karların içine saldığı korku da bir an evvel yola koyulmasını fısıldıyordu. Başlarını torbalara gömmüş at-

lar arada kişneyip birbirilerine kur yapıyordu. Hangi dağ köylerinden gelmişlerdi, sahipleri şu an nerede ne yapıyor; yolculuk için sırtlarına vurulacak çuvallar nelerle doldurulu-yordu? Elmas, sahibinin tedirgin ve düşünceli ellerinden huysuzlandı, başını kaldırdı ve torbasını sağa sola salladı. "Hay oğul, kurban olduğum!" dedi Mustafa. İkisinin de burnunun dumanı ekşi kokulara karışıp karışıp kayboldu. Çevik hareketlerle atın kolanını sıktı, sağrıboşunu çekip belini iyice kapattı ve yularından tutup handan çıkardı.

Portakal poşetine üç poşet daha geçirttikten sonra manava "Eyvallah!" dedi. Taş köprüden geçerken Elmas'ın ayaklarını dinledi. Tak tak tak tlak. Dört ayakta da nal ve mıhlar duruyordu. Ama sağ arka ayaktan gelen ses nalın biraz gevşediğini haber veriyordu. "Köye çıkanda bakarım," dedi Mustafa. Durup oyalanacak vakit değildi.

Cıza'nın Kahvesi'nin önünde durdu. Yeşil kapıyı itip içerideki erzakı aldı. Yükü kıl çuvallara tay edip Elmas'ın iki yanına astı. Portakallar yükte ezilmesin diye dört poşetin sapını bir araya getirdi ve semerin ön kaşına taktı. Kahveden içeri baktı. Duvardaki saat kuşlukla öğlen arasında bir yerleri gösteriyordu. Gözlerini, yılın on iki ayı bu sandalyelerde yaşıyor gibi oturdukları yerlere yapışan adamlarda gezdirdi. "Yaylacıların son göçünü götürdü Servet'in kamyon. Birinin kızı mı kaybolmuş ne, öyle demişler. Ne kaybolacak yahu, koca bulmuştur o. Puhah hah hah…" Kendileri dışındaki herkesin lafını eden bu adamları sevmiyordu Mustafa. Söylemek istediklerini yutup hafifçe el kaldırdı, "Eyvallah!" deyip atını çekti. Birkaç eski otomobilin gürültülerle geçtiği caddeyi kısa sürede bitirdi ve köşedeki taş evin yanından yokuşa vurdu.

Basık ahırlara benzetiyordu kasabayı Mustafa, kahvesi de dükkânları da küf küf kokuyor; hatta senelerdir aynı sandalyelerde oturan aynı adamlar bile küflenmiş bakışlarla karşılıyordu insanı. "Ulan, iki dakka daha duran namussuzdur!" dedi. Kasabanın hemen dışındaki temiz havayı içine